VÄSTKUSTENS TRÄBÅTSFÖRENING

AKTER-SPEGELN

Kika in på vår hemsida
Där finns allt det som inte fått plats i Akterspegeln och mycket mer. Ännu mer från Träffar och våra modellbyggare Tex.

Nr 25 Oktober 2020

Detta år har i sanning varit annorlunda, en pandemi har lamslagit världen med mycken tragik i dess spår. Vi har distanserat oss och det har fått sina konsekvenser. Vi genomförde Båtmässan i Göteborg i Februari, det hann vi med precis innan pandemin kom. Sen ställdes allt in. Vi trodde mycket på Träbåtsfestivalen och höll hoppet uppe så länge det gick. Det blev i alla fall en obemannad båtutställning på land i Skärhamn. I Augusti gjorde vi likadant med en utställning på Öppet Varv i Ellös. Du kan läsa om ett av dessa arrangemang i detta nummer av Akterspegeln. Det andra kommer i nästa nummer

Vi har i styrelsen sagt att vi ser på 2021 som ett helt ”vanligt” år, dvs med Båtmässa, Festival och alla andra aktiviteter som vi är vana vid. Om det blir så vet vi inte.
Vi har börjat med planeringen inför Båtmässan 2021, snart drar vi igång planeringen av Träbåtsfestivalen i Skärhamn, till det senare behöver vi en projektkoordinator.

Det har i alla fall åkts mycket båt i år, vi har sett många ”Corona båtar” som har dammats av och sjösatts när alla nu skulle semestra på hemmaplan, många av dessa tyvärr utan omdöme och regelkunskap. Läs artikeln i detta nummer ”Varför kör dom så fort?”

Livet ska levas i fem knop

Anders Lidqvist, September 2020

Träbåtsfestivalen

Vi försökte in i det längsta att åstadkomma en Träbåtsfestival i Skärhamn 2020. Företagarförening , Södra Bohusläns turism och vi hade en planering framme men vi var tvungna i mitten av Maj att dra i handbromsen, regelverket fanns inte på plats, vi skulle inte få något tillstånd av Polisen att arrangera festivalen. Trist.

Vi gav dock inte upp idén att synas och verka trots detta, Vi beslutade att ordna en obemannad ”istället för” aktivitet.

Fredagen den 3 juli ställde vi upp 5 träbåtar på land inne i viken, däribland den nya Lott-ekan från Lilla Kålviks Båtbyggeri. Vid sidan om henne fanns en J10, en Optimist, En segeleka till, samt en Pettersonbåt vid hamn Karin från Utbildningsrederiet i Göteborg.

Vid sidan om dessa båtar fanns också modellbåtar i Skyltfönster runt om i Skärhamn, budskapet var, ”glöm inte bort oss, vi kommer igen 2021”

Undertecknad fick på söndagen när vi plockade hem båtar och annat delta i en ”Live sändning” via Facebook. Jag blev intervjuad av Karolina

Neary från Södra Bohusläns Turism och i samma stund sändes detta till massorna över Facebook. Ny upplevelse.

En annan kul sak inträffade senare samma dag. En man som hade åkt upp till Skärhamn på söndag morgon från Göteborg hade sett en mahogny lucka ligga på Tjörnbron. När han sedan anlände till Skärhamn såg han att en lucka saknades i aktern på Petterson båten Karin. Han lade ihop två och två och ringde. Vi åkte då ner till Tjörnbron och där mitt uppe på Tjörnbron i norrgående fil låg luckan i vägrenen. Vi fick med den och mycket riktigt, det var Karins lucka, något kantstött men ändå. Den hade ramlat av under transporten upp med lastbil och ingen hade märkt det förutom denna man, tack!

Anders Lidqvist

Öppet Varv och Träbåtsträff i Uddevalla

Öppet varv arrangerades traditionsenligt på Hallberg Rassys varv. Det gjordes dock Covid-säkert. Träbåtsträffen i Uddevalla som anordnades för andra gången blev en succe.

Vi har fått många bidrag till detta nummer, så alla bilder och reportage fick inte plats i detta nummer utan vi sparar det till nästa nummer så håller vi kvar sommaren.

JÔLLEVEGGÅ JULLEVEGGA JULLEVECKAN JÖLLEVECKA

- kärt barn har många namn, men en sak gemensamt: vecka 30 är det som gäller.
Har man träbåt och vill ut några dagar på havet med likasinnade finns det en lösning på detta, att slå sig i slang med gänget som kallar sig Jôllevegga under vecka 30 och bara hänga med. Inget mer med det. Alla möjliga båtar möts upp och är välkomna; snipor, jullar, seglare, ekor, hemmabyggen, salongsbåtar, garnbåtar, Dorisar, Drakar, fêskebådar och Ljungströmmare - bara den är byggd av trä och besättningen är av gott virke. Det går bra att hänga med på en liten rutt, hela veckan eller som många gör fortsätta efteråt med spontana rutter och tillägg längs vägen tillbaka till hemmahamn.

Det här sker förstås för att i första hand träffas och ha galej men också för att visa upp våra fina båtar längs kusten, givetvis stolta över det kulturarv som förs vidare. De som är med på Jôllevegga är i alla åldrar och vad man sysselsätter sig med under resten av året spelar ingen roll, bara man kan bjuda på sig själv och har öppet sinne med tolerans för olikheter. Barnfamiljer, grabbgäng, par, singlar, tjejkompisar och föräldragenerationen har med andra ord varit självklara inslag under åren med Jôllevegga.

Andreas Lundqvist och Anders Olofsson startade det hela 2009 som ett gensvar på Seglarveckan v29 som de tyckte tog över kusten och lämnade allt annat än go känsla efter sig. I början var det mest lokala förmågor som anslöt sig men med åren har medlemmarna både utökat och spritt sig. Folk ansluter sig ända uppifrån Strömstad ner till Göteborg men även gäster från Värmland, Östersund och Stockholm har varit med under årens lopp. Kriterierna har varit och är ganska enkla: det skall vara hemålt (hemtrevligt på Bohuslänska). Dagarna passerar i lugn takt med det här gänget, det badas ute på öppet hav, seglas och fotograferas men det kan också innebära tävlingar och andra galenskaper. Har man med sig en gitarr, dragspel, ukulele eller munspel är det lätt att hänga på spontana spelningar om aftonen, men ofta är det grillning, bad, gott häng och båtvård som kvällarna ägnas åt.

I alla år har Jôllevegga startat i Smögen och gått norrut med övernattningar i naturhamnar och gästhamnar om vartannat. Givet har varit gång genom den trånga passagen i Hasselösund, (Sunnepinna) och via Sotekanalen upp mot Hunnebostrand, Ulebergshamn och vidare norrut.

På något sätt har det löst sig att hitta holmar med plats för alla och i gästhamnarna ligger vi tätt för att inte ta så mycket plats även om vi gärna vill synas. Något år gick starten från Havstensund, och i år började Jôllevegga i Lysekil då det för första gången gick söderut mot Orust. Det blev defilering genom Grundsund samt övernattning i Gullholmen och ett efterlängtat och väldigt uppskattat besök på Bassholmen där vi fick en guidad tur i muséet.

Varje år har det blivit någon form av uppmärksamhet i media; intervju i P4 Radio Sotenäs, P4 Väst och reportage i Bohusläningen och

Lysekilsposten samt i Göteborgs-Posten då det hela startades 2009 med bild på förstasidan.

I år var vi förstås medvetna om Coronaläget och höll oss på behörigt avstånd vilket det automatiskt blir i båtarna. Det gick förstås lite lugnare till generellt men vi var glada att överhuvudtaget få träffas. Besökare kunde ändå njuta av oss och vi berättar gärna för nyfikna som kommer fram om våra båtar och hur det är att ha en ”riktig båt” i denna för övrigt plastdominerade värld.

Utdrag från grundreglerna 2009 om;
”Tips över viktigt att ha med i båten”:
”Presenning (Som tex kapell i båden som kan skydda oss vid dåligt väääär) Silvertejp, snöre, rep, sköddfäste, regnkläder, gitarr och sånghäften med ackord! Öl, sopsäckar, mat, sovsäck, grill (Får endast grilla vid angivna ”Grillställen”), tält, liten behändig stereo (spellå får ej vara någon större anläggning, vi vill ju inte vara som seglarna), en reservdunk med diesel/bensin/olja, dunkar med färskt dricksvatten, Kubb, feske anordning typ dörjer och meter, badklär”

Anna Hult
(administratör av gruppen ”Jôllevegga V30” samt grundare till "Vi som älskar träbåtar”, båda offentliga grupper på Facebook man absolut skall gå med i om man har träbåt!)

Debatt: Varför måste vi köra så fort på sjön?

Nu när sommaren 2020 är över finns det anledning att fundera hur den blev i dessa extraordinära Coronatider. Vädret var som det ofta brukar, det vill säga varmt i början, sämre i mitten och varmt och skönt på slutet. Det var också glädjande att se att så många passade på att semestra i Bohuslän och ge sig ut på sjön. Det är faktiskt så att Bohuslän är internationellt uppmärksammat för sin vackra natur. För ett antal år sedan listade CNN de 10 finaste naturområdena i världen och Bohuslän kvalade in på 7:e plats! Det finns därför all anledning att vara aktsam om den fantastiska miljön.

Det finns dock en baksida med att fler ger sig ut på sjön och det är att det finns en brist på kunskap och erfarenhet. Det finns heller inga kunskapskrav för att köra till exempel en ribbåt med 2x 450 hästkrafter eller en vattenskoter som är god för mer än 60 knop. Om man däremot vill köra en EU-moppe på land med 2,5 hästkrafter så måste man ha ett särskilt körkort.
Jessica som är kustbevakare har flera exempel på bristen på kunskap och erfarenhet:
”Ett exempel var en man som utan erfarenhet av sjön hade köpt sig en första båt på 50 fot utan att riktigt veta hur en plotter fungerar och hur fort de körde båten. Det blev en sjöräddning med många inblandade aktörer. Jag har sett ett flertal mycket ovana förare som köpt sig en båt denna sommar utan säkerhetsutrustning och med dålig kunskap om väder och vind, väjningsregler och hur man vistas på havet. Man nonchalerar ofta vikten av att hålla utkik och att anpassa farten efter omgivningen. Jag upplever också att vattenskotrarna har ökat och att det är mer buskörning än vanligt.”

Det handlar om att visa hänsyn till andra och miljön och eftersom båtarna blir större och starkare så blir problemen värre och värre. Det räcker att gå på båtmässan för att förstå åt vilket håll utvecklingen går. Störningen i form av vågor är i princip proportionell mot båtens vikt, hastighet och motorstyrka. Det finns heller inget som heter ”fri fart” utan man ska visa gott sjömanskap och ta hänsyn till andra och omgivningen.
Ett exempel på hur man inte ska göra är sjömärket i Hjärterö ränna (se bild) som stod i vägen för någon som hade extra bråttom i denna trånga farled där man inte borde få köra mer än 5 knop. Låt oss hjälpas åt och visa hänsyn till varandra. Vi som älskar att framföra våra träbåtar i 5 till 8 knop kan visa vår uppskattning genom att göra tummen upp för dom som saktar ner och visar hänsyn. Vi är ju faktiskt på sjön för att njuta av den fantastiska naturen och inte för att komma därifrån så fort som möjligt!

Axel Wenblad
Styrelsemedlem

JessicaAndersson
Styrelsemedlem

Träbåtsföreningens modellbåtsbyggare

Träbåtsföreningens eminens, nestor, Lars Winckler är i sanning förutom massa annat tex en av initiativtagarna till VTF, också modellbyggarnas modellbyggare.

Besökte Lars siste september för att komma honom lite närmare och ta reda på hur han fått intresset för båtar och modellbygge.
Lars liv har verkligen varit händelserikt. Född i Stockholm sommaren 1942. Efter ett år blev det Hunnebostrand till 60-talet. Där startade och frodades båtlivet. Bla byggde han en sportbåt i byggsats från ”Hobbykatalogen” , försåg den med 25 hk aktersnurra. Båten fick heta Eter efter pappan som var apotekare. Med den blev Lars en ”örn” på vattenskidor. Men han seglade också. Först en GKSS-eka, sedan en L-eka. Efter en besvärlig tid i Sigtuna internatskola tog Lars studenten 1963/64.

Efter en semester i Tyskland blev han kvar och läste till tandläkare i Bonn.
För att finansiera studierna jobbade han som fiskare på trålaren Chapman av Smögen varje lov.
Efter massa äventyr med biltävlingar och smuggeltrafik till Östberlin med damunderkläder åkte han i fängelse inte för smugglingen utan för västerländsk litteratur i handskfacket. Träffade sin första fru i Bonn under studietiden.
Efter examina i slutet 70-talet bosatte paret sig i Sorsele, han som tandläkare och hon som distriktsläkare. Plastade ett skrov med en Örnvik som plugg och satte på en hardtop. Den användes till vattenskidskola i Vindelälven, men även för tävling i vattenskidåkning. De hade även simskola i det 8-gradiga vattnet. Barnen värmdes i en tunna med varmt vatten inan de fick simma.
Som nyskild flyttade Lars till Holmsund, med de två barnen. Besökte ofta sin spännande granne, det välkända varvet Johansson och söner. Arbetade som tandläkare på Umeå lasarett med inriktning på kirurgi. Ingun var tandsköterska och de blev ett par. I slutet på 90-talet köpte de en praktik i Henån.

En av deras första kunder var Eilert Ericssons fru. Han visste vem Eilert var och ville gärna få kontakt. Så Lars helt sonika förföljde frun hem till Eilert. Sedan dess var de goda vänner genom det gemensamma intresset för båt- och modellbåtsbygge. Eillert hade förutom mängder med olika båtar även byggt modeller i hela sitt liv. Lars hade också byggt många modeller, mest från byggsatser men även av de båtar han haft. Han byggde modellerna efter egna uppmätningar av skroven som Eilert lärt honom, mha tejpbitar och lodlina.

De ville sprida intresset och annonserade med en inbjudan till modell-byggarkurs. Fick 60 svar. Kurserna startade i Lars garage, vilket innebar att ”jaggan” fick rullas ut varje gång. Garaget blev för litet och båthallen på Bohusläns museum blev platsen i 7-8 år. Ett år när Lars och Eilert med elever hade utställning i ”Saras” hus i Henån hade Willy Halvardsson utställning i ”Karins hus” mittemot. De började snacka och snart hade Willy dragit igång en kurs i att bygga halvmodeller.

Sedan lång tid håller helmodellsbyggarna till i Kungälv och halvmodellsgänget i båtbyggarskolan i Henån. Numer är det Torgny Alvin som leder helmodellgänget och Tommy Andersson halvmodellgänget.

En av Lars modeller är av Mulle, den båt i full skala som fick flytta med från Norrland. Mulle har Lars byggt om till en perfekt långtursbåt. Varje fredag vid 11-tiden stängde paret Winkler praktiken och gick upp till Grötö norr om Ramsvik och firade helg.
Lars visade upp sin verkstad som numer finns i förrådet strax utanför ytterdörren. Där tillbringar han gärna många timmar med sina byggen till klassisk musik.
Det finns mycket mer att berätta om Lars. Räcker till en artikel till.

Rapport från en i riskgruppen

Vi i riskgruppen över 70, vilken utgör en betydande del av vår förenings medlemmar, har ökad risk för Covid, men låt oss komma ihåg de ständigt närvarande riskerna för oss även utan virus. Vi har sämre balans, vi faller oftare och bryter gärna något väsentligt när det händer. Dessutom hör och ser vi dåligt och glömmer lätt och behändigt av även relativt nyligen erhållna instruktioner. Å andra sidan har vi stor och filosofisk överblick över de större sammanhangen. Möjligen innebär det senare att vi numera tycker oss ha ett antal enkla svar på komplicerade frågor, t ex bekämpning av kriminalitet och organisation av skolan och äldrevården.

När min projektbåt Minne (döpt med en förhoppning att det ska bli kvar så länge som möjligt) skulle sjösättas reflekterade jag över detta. Mina ordinarie kompisar är nästan alla riskgrupp och därför gällde det att engagera unga och spänstiga personer med känsla för kranar och båtar. Det självklara valet var att be Micke Stefansson och Marcus Berndtsson, personal hos Mats Snickare under större delen av mitt projekt att ställa upp och hålla i tamparna. Deras lösningar uppfyller kanske inte alltid arbetarsskyddslagstiftningens krav, men är alltid kreativa.

Micke kan göra precis vad som helst inom båt- och traktorfacken, t ex plastarbeten, rostfri och mer normalrrostig svetsning, träbåtsbygge, motorrenovering, sprutlackering. Allt med perfekta resultat. Utan Micke hade aldrig Minne blivit klar. Hans förmåga att blindköra en liten truck under akterspegeln på en jättebåt gör dessutom att jag inte är fånge för evigt i verkstan i Hjälteby. Marcus klarar också av det mesta och har en pedantiskt ådra som gör att han inte släpper något ifrån sig som inte är perfekt, vilket Minnes teakdäck är ett exempel på Jag försökte själv lägga slutlager med lack på överbyggnaden. Inte mindre än 5 gardinprydda lager åstadkom jag med mellanliggande slipning innan jag tröttnade och bad om hjälp. Marcus avslutande glänsande lager påminner om en stilla vattenspegel. Båda jobbar numera inom traktorresevdelsbranschen. Undrar om de i Ellös vet vilka juveler de har anställda? Tack vare Micke och Marcus överlevde jag sjösättningen utan ett nervöst sammanbrott.

Efter själva sjösättningen, som fick ske med all pompa och ståt uppskjuten till nästa covidfria år, rustade vi vid kajen i Skärhamn några dagar och därefter gick jungfruturen till Lilla Askerön. Besättning var jag och Rolf, båda riskgrupp, och Anders och Erik, ännu ej riskgrupp men inte jättelångt kvar. Resan gick fint,

Här är Micke i ena änden och Marcus i den andra. Minuter före första vattenkontakten någonsin!

Tilläggningen vid hemmabryggan innehöll dock en del minnesvärda ingredienser (som det alltså är bäst att nedteckna utan dröjsmål). Erik ringde min hustru Agneta och bad henne ta emot förtampen så att han inte skulle behöva hoppa ner 1,5 m till den låga flytbryggan. Instruktionen missuppfattades så Agneta stod på den fasta bryggan med en korg med champagneglas och en flaska bubbel medan Erik hoppade, missbedömde avståndet pga sina bifokala glasögon (riskfaktor) och landade pladask på ryggen. Han kom fort på fötter och klamrade sig fast i fånglinan medan Minne drev svårt i sidled och jag helt hade glömt att det fanns en bogpropeller att ta till. Samtidigt hade Rolf och Anders kastat lasso över akterstolparna och lyckats till hälften, Friktionen höll fast den ena tillräckligt för att kunna säkra en förtöjning efter att jag lagt i backen och varit mycket nära att dra ner Erik i vattnet där han stod dubbelvikt med en handsbredd fånglina kvar i handen.

När vi slutligen låg relativt tryggt förtöjda skulle Rolf bara dra Minne inåt i en tamp som jag lagt fast i pollaren på fördäck. Han stod i låg stil och tog i ordentligt. När tampen lossade (jag hade glömt knopen) tog han två steg bakåt, landade på rumpan och rullade vidare i en perfekt baklängeskullerbytta som elegant förde honom ner i vattnet på andra sidan bryggan med benen före. Se där vad en riskperson fortfarande kan åstadkomma.

När vi konstaterat att alla var helskinnade skrattade vi och skålade i champagne. Så mycket minns jag i vart fall. Jag har en känsla av att jag glömt en hel del personer som borde nämnts och en hel del roliga saker som hände. Men det kanske kommer.

Fd BEA-Jonas numera MINNE-Jonas

Vakans – Projektkoordinator Träbåtsfestivalen

Inför 2021 som vi hoppas och tror ska bli precis som ett vanligt år och den tänkta Träbåtsfestivalen i Skärhamn behöver vi hitta en projektkoordinator som tar hand om Träbåtsföreningens intressen.

Hela arrangemanget Träbåtsfestivalen leds av en Projektledare från Södra Bohusläns Turism, under dennes ledning finns i huvudsak två undergrupper. En som Företagarföreningen i Skärhamn hanterar och en del som Träbåtsföreningen hanterar. Theodor Johansson har med bravur hanterat detta i en lång rad av år, han har nu tackat för sig och vi behöver hitta en ny resurs. Planering för en festival börjar i September året före, detta med möten i festivalprojektgruppen där också Tjörns Kommun medverkar.

I rollen som koordinator för Träbåtsföreningen är du föreningens ögon och öron, till ditt stöd finns en styrgrupp från Föreningens styrelse. Ansvaret för allt som skall göras är delat.

Om du har lust att göra en insats, träffa nya människor samt vara en spindel i nätet, tveka inte att höra av dig till Anders Lidqvist på tfn 0708800346 eller mail ordforande.vtf@gmail.com

Aktiviteter Vinter, vår & sommar 2020/21

"Under 2020 kommer enbart 2 nummer ut av Akterspegeln, detta mot den vanliga utgåvan om 4 nummer. Orsaken är självklart Pandemin och dess påverkan på våra aktiviteter"
Inga kurser kommer att hållas under hösten 2020, vi återkommer med information längre fram när vi vet mer.
Nedan planering är indikativ och kommer att justeras i samband med utvecklingen i samhället.

Feb	Båtmässa i Göteborg
April	Årsmöte
Maj	Studieresa
Juni	Havets Dag Rönnäng, Sillens Dag Klädesholmen
Juli	Träbåtsfestival Skärhamn, Jollevegga Bohuslän
Aug	Västerhavsveckan Bohusläns Museum, Öppet Varv Ellös
Aug	Träbåtsträff Uddevalla

Med reservation för eventuella ändringar

Oktober 2020 Foto; Anna Hult, Anders Lidqvist, Jessica Andersson, Jonas Olsson, Mats Berggren